

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

18. Item alio modo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

labus, mancipiis, vel cetera quæ sequuntur, aurum, argentum, vestimenta. Hæc omnia superius jam dicta te ille ad vicem sponsa mea tibi trado, ita ut tempore nuptiarum in jam dicta sponsa mea eveniant potestate, ita ut secundum legis ordinem teneat atque possideat. Et si contra hanc traditionem aliquid refragavero, partibus ipsius pueri solidos tantos componam, & hæc traditio firma permaneat.

Charta in pueram facta ab eo qui illam invitam traxerit.

XV I. Viventibus partibus inter filios familiis sine voluntate eorum matrimonia non legitimè copulantur, sed conjuncta non solvuntur. Idcirco ego in Dei nomine ille, dulcissima conjux mea illa, dum & te sine voluntate parentum tuorum rapto felere in meo sociavi conjugio, unde vita periculum incurrire debui, sed interventibus sacerdotibus vel bonis hominibus vitam obtinui. Ideo placuit mihi ut per hanc epistolam compositionalem, aut si convenient cessionem, aliquid de rebus meis tibi confirmare deberem, quod ita & feci, hoc est, locellum nuncupatem illum, situm in pago illo, cum terris, ædificiis, accolabus, mancipiis, libertis, vineis, silvis, pratis, pascuis, aquis, aquarumve decursibus, mobilibus & immobilibus, cum omni supraposito sive adjacentiis, vel cum omni integritate, quicquid imbi praesenti tempore mea videtur esse possesso, de jure meo in tua trado potestate vel dominatione, ita ut quicquid exinde à die praesente facere volueris, liberam ac firmissimam in omnibus habeas potestatem. Et si fuerit, aut ego ipse, aut ulla quislibet persona qui contra hanc epistolam refrigerationem aliquam aut calumniam generare presumperit, illud quod repetit non vindicet, & insuper partibus tuis vel contra cui litem intulerit solidos tantos componat, & hæc epistola firma permaneat.

Donatio inter virum & uxorem. tamen gestis fit alligata.

XVII. Quicquid enim inter conjugatos de propria facultate ob amorem dilectionis invicem condonare placuerit, scripturarum neccesse est titulus alligari, ne in posterum ab heredibus eorum possit contumeliam: quia secundum legem, si manente conjugio viri uxori vel uxori mariti aliquid donaverit, si is cui donatum est prior mortuus fuerit, apud donatorem ea quæ donata fuerant remanebunt. Igitur ego in

Paul. lib. 2.
Sententia
14. in inter-
pret.

Dei nomine ille, dulcissima conjux mea illa, si prius mortuus fuero quam tu, dono tibi per hanc epistolam donationis donatûmque in perpetuum esse volo tres partes de omni re facultatis meæ, quantumcunque in pago illo in villas nuncupantes illas habere viuis sum, hoc est, tam terris, ædificiis, accolabus, mancipiis, libertis, vineis, silvis, pratis, pascuis, aquis, aquarumve decursibus, mobilibus & immobilibus, aurum tantum, argentum tantum, armamentum in solidos tantos. Hæc omnia cum omnibus appendiciis suisque adjacentiis vel cum omni supraposito tibi dono atque transundo, quartam vero legitimis heredibus meis reservo; quia malo hoc habere te quam me, plus te quam ceteris heredibus meis. Similiter ego in Dei nomine illa dulcissimo jugali meo illo, si prior mortua fuero quam tu, dono tibi per hanc epistolam donationis. Sequitur supradictum textum. Si quis vero, quod fieri non credimus, si fuerit illus de heredibus nostris, vel quislibet persona qui contra has epistolas uno tenore conscriptas, quas inter nos fieri rogavimus, aliquid agere vel refrigerare conaverit, illud quod repetit non vindicet, & insuper contra cui litem intulerit solidos tantos coactus exfolvat, & haec epistola contulitionis, cum stipulatione Aquiliana, nostris vel bonorum hominum manibus roborata, firma permaneat.

Item alio modo.

XVIII. Igitur ego in Dei nomine ille, dulcissima conjux mea illa, dono tibi per hanc epistolam contulitionis donatûmque esse volo locellum rem proprietatis meæ nuncupante illo, situm in pago illo, cum terris, ædificiis, accolabus, mancipiis, libertis, vineis, silvis, pratis, pascuis, aquis, aquarumve decursibus, mobilibus & immobilibus, cum omnibus appendiciis suis, vel omni supraposito, quicquid imbi praesenti tempore mea videtur esse possesso. Ea vero ratione ut si tu mihi supradictis fueris, usufructuario ordine haec omnia absque repetitione heredum meorum hoc tenere & possidere debebas. Et post tuum quoque discessum, cum omni re emeliorata vel supraposito, ad legitimos filios nostros, qui ex nobis procreati fuerint, revertantur. Similiter ego in Dei nomine illa dulcissimo jugali meo illo. Sequitur supradictum textum. Et illud inter nos inferre placuit, ut si fuerit illus de heredibus nostris vel quislibet persona qui contra

has duas contulitiones uno tenore conscriptas aliquid agere vel refragare præsumptent, illud quod repetit non vindicet, & insuper contra cui litem intulerit solidos tantos componat, & haec contulitiones nostris vel bonorum hominum manibus roboraþ, cum stipulatione submixa, firmæ permaneant.

Libellum repudij.

L. t. Cod.
Theod. de
repud. in
intrep.

XIX. Certis rebus & probatis causis inter maritum & uxorem repudiandi locus patet. Idcirco dum inter illum & conjugem suam illam non caritas secundum Deum sed discordia regnat, & illorum nulla est voluntas pariter conversandi, placuit utrisque voluntatibus ut se a consilio conjugali separare deberent, quod ita & fecerunt. Propterea has epistolas uno tenore confcriptas inter se fieri & adfirmare decreverunt, ut quicquid unusquisque ex ipsis de semetipso facere voluerit, absque repetitione socij sui liberam habeat potestatem, & nullam requisitionem neque ipsi in caput neque ulla quilibet persona exinde habere non pertineat. Quod qui contra parentem suum vel contra alium quemcunque hominem ullam repetitionem exinde facere conaverit, partibus illius contra cui litem intulerit solidos tantos componat, & sua repetitio nullum obtineat effectum; sed unusquisque ex ipsis per hunc libellum repudij eorum manibus roboretur omnique tempore quieti valeant residere.

*Mandatum qualiter maritus negotium uxoris
prosequatur.*

XX. Dum & humana prodit utilitas, & lex Romana exposcit, ut quicunque uxoris sua negotium fuerit prosecutus, quamvis maritus sit, nihil aliud agat nisi quod ei agendum per mandatum illa commiserit, igitur ego in Dei nomine illa, filia illius, te dulcissime jugalis meus ille, dum me simplicitas dominatur quod minimè res vel causas meas valeo exercere, te in omnibus rebus vel causis meis instituo dominum procuratorēmve & actorem, ita ut quicquid exinde egeris gesllerīfīe, ratum vel definitum à me in omnibus esse cognoscas: quia malo hoc habere te quam me, plus te quam ceteris heredibus meis. Et adhuc mihi inservere placuit, ut hoc mandatum ad civitatem illam cum curia publica, ut mos est, geltis municipalibus facias alligari. Et ut nostra voluntas ævis temporibus firmius perduret, manu propria

subter firmavi, & bonorum virorum roborandum decrevi.

*Charta qualiter pater filium vel nepotem de
rebus suis meliorare potest.*

X XI. Quicquid pater unumquemque ex filiis vel nepotibus meliore habere voluerit, hoc sibi secundum legis ordinem sine consilio repetitione defendat, nec presumat aliquis contra voluntatem patris agere. Igitur ego in Dei nomine ille, dulcissimo filio vel nepoti meo illo, cedo tibi certumque in perpetuum esse volo, & de meo jure in tua trado dominatione, absque consilio fratrū tuorum vel filiis meis, in loco nuncupante illo, cum terris, domibus, accolabus, mancipiis, libertinis, vineis, silvis, campis, pratis, pascuis, aquis, aquarumque decursibus, mobilibus & immobilibus, cum omni supraposito sūisque adjacentiis, vel quicquid inibi praesenti tempore mea videtur esse possēstio, totum & ad integrum, a die praesente tibi volo esse concessum atque induustum, ita ut quicquid exinde facere volueris, liberam & firmissimam in omnibus habeas potestatem. Si quis verò, quod nec fieri non credimus,

*Epistola qualiter nepotes in loco filiorum
infestuntur ab avo.*

X XII. Quicquid filii vel nepotibus de facultate patris cognoscitur ordinasse, voluntatem ejus in omnibus lex Romana constringit adimplere. Ideoque ego in Dei nomine ille dulcissimi nepotibus meis illis. Dum peccatis meis facientibus filia mea genitrix vestra illa tempus naturæ suæ complevit, & ego pensans consanguinitatis causa, dum & per legem cum filiis meis avunculis vestris in alode meo ad integrum minimè succedere poteratis, ideo per hanc epistolam firmitatis volo ut in omni alode meo post meum discessum, si mihi suprestites fueritis, quicquid moriens dereliquerо, sicut supradicta genitrix vestra, si mihi suprestis fuisset, ita & vos cum avunculis vestris succedere faciatis. Ea verò ratione ut quicquid tempore nuptiarum ei tradidi vel dedi, hoc in parte vestra recipiat. Et si amplius insuper de rebus nostris obvenerit, tunc cum filiis meis matris vestrae portionem recipiat, ita ut quicquid exinde facere volueritis liberam habeatis potestatem. Si quis verò fuerit, & reliqua.

*Epistola qualiter extraneo homine in locum
filij adoptetur.*

X XIII. Ego enim in Dei nomine ille. Dum